

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Pentru cultură.

Pentru cultură trebuie să dăm
partea cea mai bună din individuali-
tatea noastră.

Nu ar fi în interesul nostru, dacă
am întona imnuri de laudă, imnuri de
mărire progresului, care l'am făcut în
jumătatea de veac, de când re-a suc-
ces a scutura jugul sclăviei, și totuși
cuvinte de laudă trebuie să aducem
viului interes, care se manifestă în
viața noastră publică pentru susținerea
de școle, pentru îmbunătățirea sorții
învățătorilor, și în general pentru în-
aintarea în cultură.

Viul acesta interes se manifestă
și de azi în cercuri tot mai largi.

În fruntea acestui puternic cu-
rent au stat și stau bisericile române,
și credincioșii acestor biserici însufle-
țiți de sörtea și de viitorul școlilor cu
drag au jertfit și jertfesc, conșcii de
aceea, că viitorul nostru în mare parte
este în mâna școlilor noastre.

Femeia română și pe terenul a-
cesta s'a arătat vrednică urmașă a fe-
meilor române din vécurile trecute, cari
ca vestale au veghiat la vatra fami-
liară, și nu s'a stîns focul iubirii de
lege, focul iubirii de nēm.

Și deăci imnuri cântăm în lauda
acelora, cari cu mândrie fălfăe stégul
culturei, însutit trebuie să o facem a
cesta în onörca femeii române, care
vegbind la vatra familiară își ia timp
și contribuie și la lățirea culturei.

Ne saltă inima, vędënd nobila ri-
valitate a femeii române de a emula
cu bisericile noastre în susținerea de
școle române.

În Brașov reuniunea femeilor sus-
ține o școlă de model, unde fiitörcele mame
se bucură de o crescere romănescă, și
se introduc în cele ale economiei, ca
la timpul său să scie ocupa cu demni-
tate nobila misiune ce le așteptă.

În Abrud reuniunea femeilor ro-
mâne susține asemenea o școlă de fete,
și împlinesce o nobilă misiune, um-
plënd ea golul, care bisericile române
nu erau în stare să-l umple, cu o școlă
de fete bine organizată.

Reuniunea femeilor române din
Sibiu susține școlă elementară de fete
din care elevele trec în școlă civilă
susținută de Asociațiunea transilvană.

Ea este mama, care a dat ființă
școlei civile de fete, ea este modelul, după
care s'au orientat celelalte reuniuni de
femei, ea este matca, din care au eșit
celelalte școle de fete, cari sunt ade-
vărată binefacere pentru poporul nostru.

Bine concepută, bine îngrijită, bine
condusă, reuniunea femeilor române
din Sibiu are planul să înființeze po-
sibil toate instituțiunile culturale, cari
le prevede legea de instrucțiune a sta-
tului.

În sistemul școlilor populare este
școlă elementară inferiöră, școlă ele-
mentară superiöră, școlă civilă și în
urmă, ca corönă, institutele pentru cre-
scerea și calificarea învățătorilor, pre-
parandiile.

În acest larg cadru lucră reuniunea
femeilor române din Sibiu.

Spre a-și pute ajunge scopul, în
dilele aceste a publicat un apel căl-
duros cătră publicul român cerëndu-i
sprijinul material și moral.

Lucru nobil, lucru sânt este, ceea
ce reuniunea femeilor române intențio-
năză, căci dacă vom avē școle bune,
conduse de noi, viitoriul este în mâ-
nile noastre.

Acest bun lucru se recomandă el
de sine, și nu e trebuință, ca noi să-l
recomandăm.

Nu o facem acesta, nu facem re-
clamă pentru căldurosul apel, cu care
această reuniune s'a adresat cătră po-
porul român; facem însă aceea, ce da-
tori suntem să facem, cuvinte de laudă
aducem femeilor române, când ele ri-
valisēză cu bisericile pentru lățirea cul-
turei în sinul poporului român.

Revista externă.

Una dintre scirile cele mai sensațio-
nale privitöre la cestiunea Cretei este
după o telegramă din Paris, că Anglia
după consiliul de miniștri de Sâmbătă, la
care Salisbury din causă de morb n'a
putut lua parte, a declarat, că nu va

lua parte la blocarea porturilor gre-
cesci, dacă la granița Tesaliei nu se
va trage o zonă neutrală între trupele
grecesci și turcesci. La blocarea portu-
lui Volo Anglia numai așa va lua parte,
dacă Grecia n'ar primi această propu-
nere, ér dacă Turcia nu o ar primi,
atunci va cere în contra ei aplicarea
măsurilor de constringere.

Acastă propunere a Angliei în fa-
vorul Greciei merge într'acolo, ca acé-
sta să fie scutită de un atac vehement
din partea Turciei, neputëndu-și tran-
sporta nici trupe, nici munițiuni, nici
alimente la hotarele Tesaliei, dacă i
s'ar bloca portul Volo, singura cale
posibilă de transport pentru apărarea
sa în contra Turciei.

În legătură cu această scire se
aduce și alta, și anume, că Anglia, nu-
mai așa va lua parte la blocarea por-
turilor grecesci Fireu și Volo, dacă i
se vor da garanții, că Turcia nu va
ataca pe Grecia.

Ceea-ce împedecă rezolvarea mai
de grabă a cestiunei cretane, este ne-
încrederea ce se arată între Anglia și
Rusia.

A fost vorbă anume și de ocupa-
rea Cretei, dar Austro-Ungaria și Ger-
mania au declarat numai decât, că ele
nu primase această; la această declara-
țiune s'au alăturat mai târziu și Fran-
cia și Italia; ér acum și Anglia dăce,
că nici ea nu primesce această singură,
ci numai laolaltă cu Rusia, în care
cas e aplicată a trimite la Creta 10000
de soldați provęduți cu toate cele ne-
cesare pentru susținere și cooperare, mai
mult însă nu.

Acastă însă nu va fi de ajuns
pentru pacificarea populațiunei förte
agitată și binișor organizate și provę-
dute cu cele necesare pentru de a-și
elupta libertatea națională și bisericească
nu numai în contra Turcilor, ci chiar și
în contra marilor puteri europene, dacă
acestea nu vor trimite mai mari förte
pentru zugrumarea lor.

Ceva notoric, că numai guvernele
Austro-Ungariei și a Germaniei lucră
din adins pentru oprirea cretenilor,
până când acum după Francia și Ita-

lia chiar și Anglia și Rusia mai lasă
din asprimea mijlocelor puse în vedere
contra Greciei, dacă acesta ar conti-
nua cu opoziția în contra intențiunilor
marilor puteri privitöre la cestiunea
cretenilor, séu mai bine ęis în Ce-
stiunea orientală.

Lucru ușor de înțeles.
Germania își teme Elsația și Lo-
taringia răpită dela Francesi, ér Au-
stro-Ungaria își teme domnia raselor
germane și magiare asupra celorlalte
naționalități.

Guvernele acestor două mari îm-
părății dând doveđi de iubire de li-
bertate pentru popórele asuprite din
imperiul turcesc, ca să fie consecvente,
ar trebui să dea drepturi naționale și
popórelor din imperiile lor; dar așa
nu vreau să contribuie la eliberarea
națională a nici unui popor, nici în
— nici afară de imperiile lor.

Până când le va succede această
politică, așa credem, că cu toate sfor-
țările lor, e cestiune numai de timp.

Cea mai nouă dovadă, deși repe-
tată, despre simpatia opiniunei publice
angleze pentru eliberarea Cretei de sub
jugul turcesc, o a dat bētrânul Glad-
stone într'o epistolă adresată în formă
de broșură ducelui de Westminster, în
care vorbind despre „crisa orientală”
între altele dăce:

„E timpul suprem de-a spune ade-
vărul. Doue mari state cu populațiuni
europene de 140 ori 150 de milioane de
suflete se află de present sub domnirea
duor bărbați tineri, cari ambii pörta
înalta titulatură de împărați. Unul din-
tre ei este total lipsit de experiență și
de cunoscințe, celalalt este bogat de cu-
noscințe și experiențe, dar în sine destul
de mărginite, sunt de astfel de natură,
că causēză spaimă și uimire, când lu-
mea le dă de urmă. În unul dintre
casuri guvernul este un despotism curat
și complet, în celalalt guvernul este tot
aceeași pe terenul politicei externe. În-
tru cât tendințele acestor puteri sunt
cunoscute, influința lor în concertul eu-
ropean au întrebuintat-o spre a lupta
cu tenacitate în contra libertății. Inse,
ce lipsă are öre guvernul nostru d'a se
ținē de fustele lor! Sentimentele națiunei

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Nr. 568.

Preacucernice protopópe Kir Lazare!

Pentru-că dela înălțatul crăescul gubernium am
primit un milostiv intimat dela 18 Noemvrie a. c.
subt Nr. 8998 prin care arată, că din representația
vestitei table a varmeghii Belgradului de jos, dela
16 Noemvrie, au înțeles, precum popii, mai vęrtos
cei romănesci, înaintea norodului loruși încredințat
fac strîmbe și nedrepte tălcuiri la milostivile porunci
împărătesei date prin slobodă mutarea locuitorilor,
și precum ar urma de acolo, acea milă a împăratului
ar fi prin iobagie, ca slujbe să nu mai facă, și ve-
stita tablă silindu-se a aduce pe norod la întręga buna
înțelegere și la îndreptare, nici pe stăpânirea var-
meghii n'au ascultat. Pentru aceea înălțatul crăescul
gubernium mi-a intimăluit, ca cumplit și supt grea
pedepsă înfricoșare arătând, să vę sfătuesc, ca să nu
îndrăsnescă cineva din preoți asemenea ceva a cerca,
nici preafinaltele porunci împărătesci a le schi-
mosi chiar adevărata lor înțelegere. Așadară după

puterea acestei milostive porunci tare să poruncesce
tuturor preoților din protopopiatul vostru, ca să nu
îndrăsnescă înaintea înălțelor rëndueli ceva a cerca,
nici a face, nici a tălcui rău și strîmb, nici a schi-
mosi dela adevărata lor înțelegere, că unii ca aceia
cu pedepsă neertat se vor pedepsi, după-cum s'a
pedepsit popa Ioan dela Micăsasa, care în anul trecut
înaintea preafinaltelor rëndueli a urmat, sfatul nostru
n'a ascultat, pentru care la prinsóre a cădüt și a
se despopi s'au judecat, cel ce la 13 Noemvrie se va
despopi prin noi și mirén va rămânea spre împlinirea
rënduitei lui pedepse. Precum acesta ai primit și la
toți preoții ai vestit și vor face îndestul poruncii să
ne înștiințati.

S'au dat în Sibiu, 9 Noemvrie 1785.

Gedeon Nichitici,

Nr. 70.

Preacucernice protopópe Kir Lazare!

Pentru că am primit dela înălțatul crăescul gu-
bernium un milostiv intimat dela 5 Ianuarie a. c.
supt Nr. 10202 intemeet, preamilostivul decretul
crăesc dela 27 Noemvrie a. tr. prin care arată, că
a sa chesaro-crăescă mărire bine a voit a îngădui,
ca mirii cei dispensăluiei în scopul pentru grele pri-
cini de proclamație în cele dintăiu Dumineci să pue
jurământul, că nu sunt legați séu logodiți cu alte
fete, slăvita tablă a varmeghii, cu cari să se pótă

cununa. Așa dar tabla pe departe, ca părților să
nu fie cheltuělă și să nu urmeze primejdie din ză-
bavă, atuncia să pue jurământul înaintea judecății
mirenesci a locului, adecă înaintea sfatului séu sol-
găbirăului, cu cari să se pótă cununa, fiind cu aceea
la noi, această la toți preoții și norodul a vestit vei
avē datorie înștiințându-ne precum ai împlinit această.

S'au dat în Sibiu 27 Ianuarie 1786.

Gedeon Nichitici.

Nr. 32 și 176.

Pentru-că înaltul crăesc guvern prin milostivul
seu intimat dela 6 Dechemvrie A. 1785 supt Nr. 10137
mi-a comunicăluit prin care se poruncesce, că că-
direa caselor și colindele, ce s'au obicinuit în séra de
Crăciun, de Anul Nou și de Bobotéză, să se ridice și
să nu se mai facă; pentru aceea după puterea ace-
stei prea înalte porunci vei avē datorie a vesti în
tot protopopiatul tēu la preoți, ca cădirile caselor și
colinde la mai sus numitele sērbători să nu se mai
facă, fiind oprite. Acastă dar numai decât vei avē
datorie a vesti la toți preoții din protopopiatul vo-
stru și dela ęiua primirei acesteia până la 14 zile
precum ai vestit, nóue să respunđi.

Sibiu, 27 Februarie 1786.

(Va urma.)

noastre — pentru ei nu există; era împăratul Germaniei n'ar rămânea decât între marginile manierelor sale de cumva ar descinde a ne ține: „Cunosc Turcia, cunosc și concertul, dar cine sunteți voi?” Cu răbdare am muncit timp de doi ani la câlcâiul acestui concert, era el ce a făcut ore pentru noi? Ce a făcut — nu cu privire la promovarea dreptății și a umanității, căci la această întrebare răspunsul este dat de mult, ci în privința garantării păcii? Eu susțin, că concertul pe lângă toate pretențiile sale și pe lângă totă puterea sa, a înrăutățit, nici decât îmbunătățit situația.”

„Dreptatea” din Timișoara, după care reproducem acest citat, între altele face acestuia următorul potrivit comentariu:

„Este mai mult ca sigur, că bătrânul și renumitul diplomat englez, care cam totdeauna găsește, de astădată a lovit cuiul chiar în cap. Căci cu greu mai poate cineva crede, cumcă „concertul” puterilor europene în actuala sa activitate promovează „pacea” său interesele păcii, pe cât timp bine se știe, cumcă pacea adevărată numai atunci se poate aștepta, când popoarelor li se dă posibilitatea de a trăi în linisce; și numai acolo tronază unde tirania, prigonirea și schingiuirea popoarelor este detronată. Pace voind, de ce întrevine Europa chiar și cu putere armată spre a susține pe un dușman necorigibil în cerbicia unui popor, care tocmai din cauza tiraniei a ajuns la desperațiune, s'a resculat cu devisa: „mai bine perim cu toții decât să mai suferim”. . . . Ore nu era mai posibil, ceea-ce la tot cazul ar fi fost și mai uman, ca „concertul” european să fie „blocat” Constantinopolul, cum a blocat insula Creta, și să-l fi forțat pe turcul cel vinovat a se înblânzi, în loc de a „înblânzi” pe amărății de răsculați, cari au ajuns la desperațiunea cea mai extremă. De ce ore „concertul” european nu procură „înblânzire” acolo, unde se poate câștiga, ci se încercă a înblânzi pe acei nefericiți, pe cari îi poate ucide sau nimici, îi poate frânge dar a-i îndupleca nu?!”

„Cuvinte său vederi asemenea vederilor dlui Gladstone nu lipsesc nici în alte țări europene, dar adevărat este, că în alte țări astfel de vederi nu prea ajung la lumina dilei. Multe și numeroase sunt popoarele, în fiecare stat european, care consimt cu dl Gladstone și împărtășesc pe deplin vederile lui; și tocmai această împregiurare este aceea, care în ziua de azi caracterizează în mod mai marcant situațiunea Europei. „Concertul” european nu are rădăcini în popoarele Europei. Guvernele diferitelor state și diplomațiile lor, acestea „concentreză”, nici decât popoarele înseși. E drept, că diplomațiile în numele popoarelor fac și direg trebile, dar tot așa de necontestaver e, că popoarele nu sunt nici încântate, nici emoționate de acorțele „concertanților”, fie ele armonioase, fie disarmonice.

„Este fapt necontestaver, că popoarele europene — excepțiune făcând ciclele popoarelor dela putere — nu sunt nici așa de fără simț de dreptate, nici așa de fără Dumneșeu, cum sunt guvernele respective diplomațiile ce-și jăcă mendrele în numele popoarelor; și aci zace pericolul păcii adevărate. Aci ăce adevăratul „pericol” de care guvernele, și diplomațiile tremură, se tem și se spărie ca de ciurma asiatică.”

Er mai la vale, ca de încheiere ăce:

„Grecia, respective regele și poporul seu, are pe partea sa dreptate, morală creștină, umanitate, er boldul pornirii ei este iubirea de libertate. Care popor european nu ar consimți cu ea? Care popor european ca atare, ar ridica măcar numai degetul mic al mâinei sale contra ei? Numai guvernele și diplomațiile lor fac asta, dar o fac cam pe ascuns și cu multă frică în ăse, că: ce vor face cu mine cei de acasă?”

„Gladstone — n'are să se tēmă de cei d'acasă”.

Drept simpatie față de Grecia se anunță din Londra, că ambasadorul rusesc Onu a predat reginei Olga o scrisoare a Țarului, în care erau alăturate 50.000 ruble, pe care Țarul le-a trimis pentru refugiații din insula Creta și că vedușă Țarevnă a asigurat într-o scrisoare pe fratele seu, regele George al Greciei, că nici el, nici Grecia nu va avé să sufere nimic.

S'a mai lătit fama, că însuși sultanul va recomanda Greciei să pacifice Creta, și ca apoi principele George va fi numit ca comisar al Greciei asupra insulei.

Se mai ăce, că Rusia ar fi învoită cu acest plan.

Deci, numai Austro-Ungaria și Germania, adevă guvernele lor, nu dau semne de simpatie pentru eliberarea cretenilor asupriți de Turci.

Afară de acestea, banchierii greci de pretutindenea încă dau mari semne de jertfe pentru eliberarea fraților lor subjugăți, punând chiar milioane floreni la dispozițiunea guvernului grecesc în acest scop.

În acest stadiu se află până în prezent chestiunea cretană.

Se înțelege, că pregătirile de rebel între Grecia și Turcia continuă, precum și luptă între mohamedani și creștini pe insula Creta și tot așa și năsuințele trupelor marilor puteri pentru de a-i pacifica.

Vai însă de astfel de pacificare.

Din protopresbiterate.

Joi în 20 Februarie a. c. st. v. s'a întrunit în comuna centrală Avrig sinodul protopresbiteral al acestui tract.

Punctul prim din program a fost raportul dlui protopop despre starea tractului, în care ne-a dat o iconă clară și evidentă, că tractul progresază și se consolidează, edificându-se biserici și școle nouă, unde se ivesce trebuința; că s'au sistematizat salariile învățătoresci în toate comunele; dar cu parochiile vacante stă lucrul mai rău, fiindcă e imposibil a face o dotațiune corespunzătoare și așa nici nu se pot ocupa cu parochi calificați. S'a constatat cu bucurie, că toate căsătoriile făcute după legea — așa poreclită — „că-sătoria civilă”, s'au sevrșit și bisericește. Asemenea fondul protopopesc a ajuns la suma de 300 fl.

Onorată redacțiune!

De un timp încôce, „Telegraful Român” și a luat un avânt foarte îmbucurătoriu pentru noi, ved și cetesc cu drag, că din toate părțile preoțiimea noastră dă semne bune de viață și lucră cu puteri unite pentru binele biserice și școlii.

Cu permisiunea Onoratei redacțiuni îmi iau voia a scrie și eu ceva de pre Târnăvele noastre și adevă: stăm în prēja începerii lucrărilor la drumul ferat la care cu 15 Aprilie eventual 1 Mai dealungul vălii Târnăvii mici din Blăș până la Bălăușeri se începe lucrul, ca pentru prețul de 4 milioane până în Novembre linia drumului ferat să fie gata.

Bietul nostru popor și aici trebuie să contribuie cu dinariul său, contribuind comune până peste 10,000 fl., și tot noi, Târnăvenii, nu sperăm, că vom pute să ajungem să ne împărtășim de lucru, căci străinii nemulului nostru ne copleşesc, de acum au început a veni ômeni de lucru, cari cerșesc din casă în casă și lucrul încă nu s'a început, atăta deocamdată.

Mai remarcabil pentru noi, ce aparținem protopresbiteratului Târnăvelor, este sinodul protopresbiteral, ce s'a ținut la 10 Martie în Cetatea de baltă în frumosul edificiu al școlii noastre.

În acest sinod, după serviciul divin celebrat în sf. biserică de 3 preoți în frunte cu protopresbiterul Nicolae Todoran, s'au întrunit membrii sinodali la ôrele 10 a. m. în edificiul școlii și s'a deschis ședința prin cuvântul presidial scurt și mult cuprinzătoriu asupra stării noastre.

Sinodul decurgând în o perfectă armonie și însuflețire s'a constituit pe noul period de 3 ani alegându-se, comitetul protopresbiteral în persoane: Zacheu Sas paroch în Blășel, Nicolae Manovicu paroch în în Chesler; din mireni Iacob Lunca învățătoriu, Ioan Cucuiu cantor, Nicolae Cucuiu proprietariu, Isailă Păpară econom. Suplenți Augustin Chețan, paroch în Bobohalma, I Trifan învățătoriu în pensiune și Iacob Potor econom, er în epitropie: Petru Samărgitan paroch, Iosif Crișan paroch, Ioan Floca învățătoriu, Nicolae Rău econom.

Suplenți: Atanasie Hoportean paroch, Blaga Mateiu lui Iosif econom.

Între alte multe, după ce dispunem de un fond protopresbiteral foarte neînsemnat — 206 fl. 92 cr. depus la banca „Albina” ce pela anul 1887 era numai de 80 fl. — s'a pus în lucrare executarea cu totă puterea a unui conclud din 1894: adaptarea cancelarii protopresbiterale și încassarea alor 98 fl. de pe cele 23 comune bisericești spre acest scop ca să se asigure la ori ce eventualitate archiva protopresbiteratului.

De însemnat și remarcat este, că membrii sinodului unanim au decis salarisarea protopresbiterului cu 300 fl. pe contul celor 23 parochii, repartizați după starea relativă a lor.

Ce credeți domnule redactor! Preste jumătate din comunele acestui tract au fost nimicite prin ghiață în vâra trecută, încât locuitorii din comunele: Spâlnaca, Fărău, Heria, Sâmbenedic, Șilea, Herepea, Chinciș, Bobohalma, Subpădure, Cuștelnic, Cergid, Șomfalău, Adămuș, mai prefer a-și părăsi pământul strămoșesc după atâtea repartiziuni și imosite pentru susținerea învățătorului, a preotului, a cantorului și mai ce știu eu câte la comitat și acum pentru drumul ferat cu miile, dar totuși șermanul nostru popor prin delegații sei la sinodul protopresbiteral, ca să nu-și perdă pe adevărații conducători, jertfesc și cel din urmă dinariu a lor numai să rămână români ortodoxi în marea uniilor de pe Târnave.

Pôte fi fălos protopresbiterul nostru Nicolau Todoran de votul ce i l'a dat sinodul nostru pentru asigurarea existenței sale percută de 2 ani de zile prin ștergerea taxelor ședulelor de cununi, din care numai a putut să trăească un protopop în tractul nostru, și sperăm, că acum își va continua activitatea, ca și până acuma, dacă nu mai mult, căci i-s'a documentat sprijinul eclatant moral și chiar și material.

În fine preoțiimea și sinodul nostru protopresbiteral speră că sinodul archidieceșan ce se va chema la Dumineca Tomii, se va îngrijii pentru crearea unui salariu corespunzătoriu pentru protopresbiteri, și salarisarea preoțiimei.

Boian, 11 Martie 1897.

Iosif Crișan,
paroch.

Din parochii.

La 2 Februarie a. c. s'a ținut sinodul parochial ordinar în comuna noastră bisericăscă Nasna, din protopresb. M.-Oșorheiului. President parochul local St. Rus.

Din raportul comitetului parochial despre activitatea sa în decursul anului 1896 reese, că parochia acăsta dispune de o avere peste tot în valoare de 6412 fl. 57 cr.

În decursul anului s'au întabulat pe biserică mai multe realități cumpărate de mai nainte, sub răposatul paroch Zacharia Baci.

Meritele actualului paroch St. Rus pentru parochia sa își au începutul îndată dela venirea sa în parochie. Prin sfaturile sale părintesci și stăruitoare a predispus îndată pe fiii sei sufletești la purtare bună și la jertfă pentru biserică și școla lor. S'au cumpărat 1 potir, 1 steluță, 1 copie, 1 linguriță, 1 disc, și 1 cădelniță, toate în valoare de 74 fl.; 3 rânduri de vestminte bisericești în valoare de 160 fl.; 4 prapori în valoare de 46 fl.

S'a acoperit biserică din nou și s'au mărit casele parochiale.

A format un cor de băieți de școlă pentru executarea cântărilor bisericești la serviciul divin, pe cari însuși i-a instruat.

Dar cel mai mare merit îl are, că a scos pe parochienii sei dela contribuțiunea aruncată pe ei, pentru susținerea școlii de stat din aceea comună și că s'a făcut un bun

început pentru zidirea unei școle și pentru asigurarea salariului pentru învățătoriu.

Pentru zidirea școlii s'au făcut 100.000 cărămizi și se așteaptă numai aprobarea planului din partea P. Ven. Consistoriu, ca să se continue cu lucrarea pentru terminarea ei.

Cu privire la asigurarea salariului pentru învățătoriu s'a regulat afacerea fundațiunii create în acest scop, carea începută la a. 1875, la anul 1889 în urma unei rele administrări abia făcea 160 fl. er acum se urcă la suma de 946 fl. 51 cr.

Pentru sporirea acesteia s'a recurs la contribui de bucate și s'a hotărât, că de aci înainte fiecare parochian să de în fiecare an câte o mierză de cucuruz până când fondul va ajunge la suma de 3000 floreni, cari elocăți apoi cu 10% vor da cele 300 florini destinați pentru salarisarea învățătorului.

Etă un adevărat păstoriu și o bravă turmă ascultătoare, cari nu se spărie de lupii ce năvălesc din toate părțile asupra lor. Înainte numai cu Dumneșeu și toate greutățile le veți învinge spre binele vostru și spre gloria bisericii și a neamului nostru românesc!

Românele din Brașov.

Bravele române din Brașov, ca totdeauna și de astădată sunt cele din-tăie, cari cu însuflețire se angajază la lucru în scopul promovării cultului național.

Abia apăruse în țiare Apelul Reuniunii femeilor române din Sibiiu, pentru colectarea de obiecte, cu scop de a se arangia o loterie, din al cărei venit să se pōtă înființa o școlă pentru economia și industria de casă și o preparandie pentru sexul femeiesc împreunate cu internat, și precum vedem din Gazeta Transilvaniei, Reuniunea femeilor române din Brașov în ședința sa din 11 l. c. a și luat concludul ca să vină într'ajutorul sorei sale din Sibiiu angajându-se însași a colecta cu tot zelul în Brașov și giur.

N'avem cuvinte destule a lăuda acest zel demn și bun exemplu de imitat al bravelor române din Brașov.

Publicăm și noi cu plăcere Apelul lăudatei reuniuni, care este următoriu:

APEL.

Reuniunea fem. române din Sibiiu a publicat în „Gazeta Transilvaniei” din 27 Februarie v. c. un apel către publicul român și cu deosebire către femeile române din patrie pentru-ca să adune obiecte și mai cu sēmă lucruri de mână ale femeilor noastre pentru arangierea unei loterii, din al cărei venit să se pōtă înființa o școlă pentru economie și industrie de casă și o preparandie pentru sexul femeiesc împreunate cu un internat.

Reuniunea femeilor române din loc în ședința sa din 1 l. c. a luat hotărîre de a sprîini Reuniunea soră în acăstă întreprindere românească, care tinde la promovarea cultului femeii române. Pentru acest scop a decis a apela la toate femeile române din Brașov și giur, ca să-și de concursul cuvenit pentru realizarea acestei întreprinderi românești și a designat pe domnișorele Marieta Ilasievici și Elena Nastasi, ca să prezenteze acest apel dōmnelor și domnișorelor române, pentru-ca să se declare, cari voesc, ca să contribuie cu obiecte pentru loteria femeilor române din Sibiiu.

Ofertele eventuale sunt a se adresa până la finea lunii lui Mai a. c. la subscriba președintă a Reuniunii femeilor române din loc, pentru-ca în decursul lunii lui Iunie să pōtă fi trimise la destinație.

Brașov, 11 Martie 1897.

Agnes Dușoiu,
presidentă.

Lazar Nastasi,
actuariu.

Școale de călugărițe.

Reproducem după valoroasa revistă științifică-literară „Tinerimea Română” Nr. 7 a. 1896, ce apare odată pe lună în București, următoriu trist articol:

În câte-va din orașele noastre mari, ca în București, Galați, Brăila, Craiova, Iași, etc., există nesce școle particulare, cu internate, sub numirea de școle de călugărițe.

Organisaţiunea acestor scôle, care nici într-o privinţă nu este în conformitate cu legile şi regulamentele noastre scolare, lasă atât de mult de dorit, în cât au ajuns o adevărată nenorocire pentru copiii acelor, cari caută acolo educaţiune şi instrucţiune.

Programele de studiu, desi de la reforma învăţământului ar fi trebuit să se impună şi acolo, totuşi la scôlele de călugăriţe nu se ţin la sémă.

Extensiunea cea mai mare se dă învăţării limbilor străine într'un chip sterp, fără gramatică şi literatură, apoi lucrului de mână şi în special religiunii şi istoriei papilor.

Matematicile şi geografia o predau cu atăta succes, încât după 7 ani 8 ani cât durează cursul scôlei, nu se găsesc 10 la sută din fetiţele ce termină, cari se aibă atâtea cunoscinţe, care se pot căpăta în scôlele noastre numai în două clase primare.

Limba română este cu desăvârşire neglijată, deşi în privinţa acestei regulamentele scolare sunt lămurite, obligând ori ce scôlă privată, ca să aibă pentru limba română un număr de ore egal cu acela cerut în scôlele publice ale statului.

Nu mai ca formă, spre a mulţami aparenţele, se predă de câte o profesoră, nerecunoscută ca atare, absolventă a câte-va clase, un fel de românescă, menită să strice limba şi să încerce cu material fără nici o ordine mintea copilelor.

Istoria patriei, această sântă evanghelie a românilor, e considerată ca o povară, fără nici un folos, şi bieţii noştri domni, eroi, a căror viaţă a fost un sbucium îndelungat şi un nesfârşit sacrificiu pentru ţeră, chiar şi astăzi la sfârşitul secolului al XIX-lea sunt martirizaţi, sunt schilodţi de călugăriţe, în făcându-i copilelor ca pe nesecce oameni comuni, hărăţgoşi, cari nu se ţin de cât de certuri şi bătaii. Ér alături de densii se pomenesce cu toate amănuntele de toţi papii, cari numai pe noi nu ne privesc, arătând din an în an toate serviciile ce le au adus omenirii. După cât se ştie, or fi folosit cui-va altora, dar numai nouă românilor nu ne au făcut nici un bine şi nici nu dorim ca să ne facă vre-o dată.

În acest chip se predau toate materiile la scôlele de călugăriţe, de un personal didactic nerecunoscut, neresponsabil şi fără principere.

Cea mai revoltătoare parte însă este aceea privitoare la studiul religiunii. În scôlele noastre publice, copii de rituri străine nu sunt obligaţi să înveţe religiunea ortodoxă. La scôlele de călugăriţe totuşi lucrurile se petrec tocmai contrar; ele obligă pe copilele noastre să înveţe religiunea catolică, punând pe deasupra atăta interes, încât aproape fără excepţiune reuşesc să convertescă cu succes pe copilele noastre.

Şi dacă ar căuta numai să le arete superioritatea religiunii catolice — după părerea lor — în privinţa diferenţelor ce există faţă de ortodoxie, câte n'ar fi tocmai un pericol.

Acolo însă se stăruie tocmai asupra părţii celei mai rele, silindu-se să sădăscă în inima elevelor apucăturile lor profesionale, ipocrisia şi falsitatea.

Între biserica noastră şi cea catolică, a fost din vécuri o luptă necurmată. Şi dacă în atăta amar de vreme, cu toate nevoile ce ne-au bântuit, ne-am putut păstra neştirbite credinţele noastre, tocmai acum, fi-vom ore atât de slabi, atât de orbiţi şi nepăsători, ca singuri noi să ne dăm în mâna acelor, cari prin ei însuşi nu ne-au putut câştiga?

Ar fi trist de tot!

Scôlele de călugăriţe nu sunt altceva decât nişte seminarii catolice deghisate, subvenţionate din străinătate din fonduri popesci, pentru ca să convertescă la catolicism prin ori-ce mijloce permise său nepermise.

Lucrul este clar ca ştiua cu sôre. Ele nu urmăresc un câştig material imediat, şi nu din scôlă, căci ori-cât de populare ar fi aceste scôle, taţă cu cheltuelile necesitate pentru întreţinere, absolut nici odată n'ar fi posibil ca să câştige atăta, cât să le rămână şi beneficii, cu care să poată clădi, cum de ex. acum în anii din urmă au clădit în Bucureşti şi Brăila locale de scôlă, de cari aici în Bucureşti nu ştiu dacă mai avem la fel.

De unde dar banii?

Invăderat, după cum am spus, sunt fonduri popesci, câştigate prin diferite chipuri, ca convertiri la catolicism şi renunţări la averile

celor convertite, şi cari fonduri să cheltuese pentru scôlele de călugăriţe nu în scopul de a răspândi o pretinsă cultură la noi (căci numai de cultură nu poţi fi vorba la nesce femei cari nu vin în contact cu lumea), ci ca să ne convertescă copilele, pentru a putea pune mâna pe averile lor.

Scandalurile, încă prospete în memoria fie căruia, cari mai anii trecuţi s'au petrecut cu nesce eleve dela scôla de călugăriţe din Galaţi, afacerea d-sôrei din Câmpu-Lung, care a declarat părinţilor, că voescă să îmbrăţişeze catolicismul şi apoi să se facă călugăriţă, sunt dovezi neîndoelnice pentru totă lumea, de scopul ce urmăresc călugăriţele în scôlele lor.

Nu e un singur copil, care stând câţiva ani în aceste scôle, să nu-şi arete dorinţa nenorocită de a se călugări.

Imprejurarea a făcut ca să aud o copilă de 14—15 ani, elevă la scôla de călugăriţe din str. Fontânei, care a avut îndrăsnelă să cêră tatălui ei partea sa de avere ce i se cuvine, căci vrea să se călugărescă.

Tatăl ei, funcţionar, om cu ore-care cultură, nu şi-a dat osteneala să afle şi n'a voit să se convingă de adevărul asupra cauzei acestei hotărâri, continuând să o lase şi mai departe acolo.

S'ar putea cita tot atâtea casuri, câte eleve sunt acolo, dar de o cam dată mă opresc.

Nu începe deci nici o îndoelă, că acestor scôle, unde educaţiunea şi instrucţiunea este numai o poveste, unde falsitatea şi ipocrisia sunt singurele bunuri ce le capătă copilele, este răspândirea catolicismului şi prin el furarea averilor copilelor noastre.

În cea mai mare parte vina este a părinţilor, cari nu vor să pricépă această. Inconşienţi de ceea-ce va să dică instrucţiunea şi educaţiunea, dorind să facă din copilele lor fete de salon, cum le numesc ei, cu alte vorbe: păpuşi vii, dar fără creier, neavând petrunderea trebuincioasă, ca să poată vedea mai adânc răul la care se expun atât ei cât şi copiii lor, ne împiedecaţi fiind de nimeni, îşi dau copilele pe mâna călugăriţelor, pentru ca mai târziu să aibă dreptul a se vâita.

Ar trebui, ca autorităţile să o rupă cu tradiţionala toleranţă la noi în ţeră, toleranţă de care străinii abuzează atât de scandalos, şi să împiedice cât mai urgent posibil aceste propagande deghisate, luând măsurile prescrise legii şi înfiinţând un control pe cât de des, tot pe atât de conştiinţios şi sever.

Ioan G. Neamţu.

Din România.

Reproducem de astădată după „Epoca“ un prea frumos articolu eşit din pēna măestră a dlui Caragiale, referitoriu la caracterizarea mult regretatului Alexandru Lahovari.

Etă-l:

Acuma, când nu mai este, acuma vedem cât era de mare. Acuma scim măsura, înălţimea muntelui după grămada surpăturii, după largul ce se deschide în locul acelu masiv. După golul ce l lasă, măsurăm locul ce-l împlinea acest om mare în mica noastră lume; şi, tocmai acum, îi aducem laude, care nu-i mai trebuiesc lui, fiindcă eri era mai pe sus de ele şi astăzi nu le mai aude, dar cari ne trebuiesc nouă, spre lauda noastră înşine. E pierdut de acuma; de acum nu mai poţi face nici bine nici rău, nu mai poţi arunca nici lumină, nici umbră; de acum îl putem lauda.

Era în apucăturile omului acestuia, mai ales dela o vreme, ceva straniu, ceva pe care abia de acum l'am înţeles: era o suflare de fatală prevestire, o încordare finală.

Ce însemna ore discursul acela de iluminat, ultimele accente ale glasului lui, pe cari le-am auzit la Dacia, în toamna trecută? Ce au însemnat graba cea de plecare, aerul acela solemn şi rece, cu care s'a despărţit de iubii şi devotaţii lui prieteni? Ce însemna acel Tristia, acea plângere profetică din depărtări a unui suflet, care, par că din altă lume de mai sus, era pētruns de o putere adencă pentru miseriile noastre de jos? Şi această frasă, dintr'o scrisoră a sa către un prieten, ce însemna?... „amicii mei îmi fac o onoare cam mare pentru meritele mele, şi-i prevestese, că vor întâmpina poţi crude desamăgiri“...

O mai crudă nu se pute! Da; e o pierdere incalculabilă; căci, între alte ilustraţiuni ale nēmului nostru, el era un om cu deosebire preţios. Pe câtă vreme atâţi bărbaţi politici, bine înzestraţi şi bine inspiraţi, au în vedere ridicarea stărilor materiale şi intelectuale a poporului, la Alexandru Lahovari preocuparea de căpetenie era cu totul alta. Scăderea nivelului moral, perderea credinţii şi marilor avēnturi, alături cu ridicarea stării materiale şi intelectuale, etă ce-l preocupa şi l revolta; şi asta era pentru el sorgintea celor mai înalte inspiraţiuni. El era incapabil de vederile strîmte ale unei politici de succes material, şi de aceea, poţi, era impopular. Dar, el nici nu se gândea la popularitate. Stēlp puternic al partidului conservator şi mărēţă podōbă a parlamentului român, el, în momentele sale de revoltă contra micimilor politice utilitare, el nu combătea, ci fulgera; nu critica, ci infiera. Discursul lui era biciul răsunător al judecăţii drepte şi al dreptului sentiment.

Era un om ciudat, ca toţi omenii aleşi — un om ca neōmenii. El împingea cineasta până la bigotism şi corectitatea până la năivitate.

Într'un moment greu pentru guvernul conservator, la desbaterea unui proiect de lege, un nemulţamitor strecoră un amendament cu intenţii subţiri şi perfide de a blama administraţia. Proponētorul amendamentului era prietenul unui devotat prieten al ministrului Lahovari. Ministrul merge încruntat la acesta şi începe să-l judece. Încat de cascada vehementă de împuţări a ilustrului orator, prietenul nevinovat îndrăsnescă să-l întrerupă:

— Dar bine, dle Lahovari, în definitiv ce stric eu? Sunt eu autorul amendamentului? L-am iscălit?

— Nu, nu! strigă Lahovari; dar şi l'a cetit.

— Ei, da.

— Şi la-i ascultat?

— Da.

— Ei, veţi! La-i ascultat cu bunavoinţă.

Sub aparenţele cele mai reci, el hrănea inima cea mai caldă. Mândru la înfăţişare, aproape chiar trufaş, el ascundea, sub cea mai rigidă formă, un suflet prea mult sentimental. În aparenţă, absorbit exclusiv de pasiunea politice, şi nesocotind absolut artele şi literile: în fond însă, un spirit, care nu iubea politica şi de multe ori o despreţuia, rămânând totdeauna amator pasionat şi fidel al artei şi al poeziei. Şi nu se vedea ore destul aceste nobile porniri ale sufletului lui în eminentele-i producţii de artă oratorică? Accesele lui de violenţă erau isvorite din ciuda drēptă a unei inimi de copil bun. Discursurile lui sunt pline de momente de vehemenţă, cari vor rămănea pentru totdeauna celebre în istoria literelor noastre; dar nu se va găsi întrēnsele un singur moment de răutate său de micime de suflet. Era prea tare ca să poţi fi rău; prea mare artist, ca să poţi fi mic politicasu. Bun şi drept, într'o lume ca a noastră, rev şi nedrēptă, era totdeauna aspru, dar nici odată crud.

De sigur, fără aceste calităţi sufletesci, cu totă strălucita lui cultură, nu s'ar fi putut ridica nici odată atât de sus. În operele lui, bătăile inimei mănau avēntul spiritului. Astfel, discursurile lui începeau simplu şi adesea chiar greoiu; expunerea lui era rece; argumentarea redusă la câte va propoziţii lente şi apăsate; dar, la un moment, cu o imagine cutezătoare, oratorul se ridică de o dată la o colosală înălţime: apoi îndată, încă o imagine şi încă o ridicare; şi, din imagine în imagine, orizontul se lărgea potrivit unei vertiginose înălţări. Şi așa, cu drept cuvēnt, i s'a aplicat şi lui vechea comparaţie pentru un orator într'adevăr mare: discursul lui sēmēna cu sborul unui vultur, care se deslipesce așa de stîngaciu şi de neputincios de pe pământ, pentru ca, peste câte-va momente, să plutiască așa de mândru şi de măiestos sub bolta albastră, departe sus de asupra piscurilor.

Fără îndoială, României şi cu deosebire partidului conservator nu le-au lipsit şi nu le lipsesc oratori de netăgăduit şi superior talent. Dar tot așa e de adevărat, că Lahovari a fost la noi, poţi, primul şi, de sigur, ultimul orator de genul riguros clasic. Onōre a tribunei române, elocuenţa lui crescuse la o scôlă bătrână, la care, astăzi, rar se mai

găsesc elevi; talentul lui învăţase sborul de la faimosul „l'Aigle de Meaux“.

Şi cu toate astea, cu tot prodigiosul lui talent, era un om așa de modest! De ce n'ar fi fost astfel? Lui nu-i plăcea popularitatea efimă. Nu în opinia mulţimii schimbăcioasă şi-ar fi putut căuta sprijin un spirit așa de luminat, o inimă așa de caldă şi un talent atât de puternic. Cu frumoşele lui virtuţi, a căror măsură i-o dedea vigurōsa lui conştiinţă, el n'avea nevoie să caute, ca alţii, în opinia anonimă, prin afirmări exterioare de paradă, razim pentru vreun nemăsurat amor propriu. E de mirare cum la un om așa de superior să lipsescă atăta ambiţiunea de înţietate. Odinōră, se afla la o petrecere de preteni cu un alt distins membru al partidului conservator, un bărbat de însemnată valōre, care pe atunci urma o cale deosebită în politica de guvern. Unul dintre meseni, care dorea o repede conciliare, ridică un toast:

— Daţi 'mi voe să amestec în acelaş pahar aurul cu oţelul: să beau deodată pentru sănătatea lui Lahovari şi a lui P...

Bucuros, răspunde P... Eu sunt aurul.

Da, răspunde Lahovari suriđend cu bu-nătate; dar nu uita, amicul meu, că aliajul face aurul durabil.

Căci, pe lângă talentul lui de orator, avea şi minunatul dar al replicii scînteetōre... Era ca o bobină electrică încărcată: cum o atingeai, te răsturna cu un trăsnet.

Dar nu era numai un mare orator; era un român mare. Pentru el nu exista altă cauză de cât cauza publică: un caracter de senator antic din glorioşii timpi a republicii romane — rectitudine nemlădiōsă, intransigenţă faţă cu opinia vulgară, patriotism îndărădnic respingēnd orice umbră de paradă personală. Lauda lui întrēgă nu o putem face noi... O va face istoria, care, privind de departe înapoi spre noi, la atâtea nedemnităţi, la atâtea porniri ce se mai pot numi inspirate, nu de egoism, ci de egomanie, la atâtea lupte de interese meschine, va vedea deosebindu-se figura lui strălucită între cele mai strălucite ale vremii noastre așa de întunecate. Pe pētra care va acoperi pentru vecie rămăşişele acestui nobil copil al patriei, nu se va putea scrie nimic mai nemerit de cât vorbele lui Antonius despre mândrul Brutus:

„A fost o vrednică viaţă! Aşa de potrivit se amestecaseră într'nsul elementele, în cât natura se putea fali să l'arēte lumii, dicēnd: iată-vē un bărbat!“

Caragiale.

Noutăţi.

Probă. Membrii activi (dame şi domni) ai „Reuniunii române de musică din Sibiu“ se convōcă prin această pe Sâmbătă în 15/27 l. c. la 7 ore sēra la o probă extraordinară în „Musikverein“.

* * *

Alegeri. Joi în 13 a lunei curgētōre s'au făcut alegerile de deputaţi din cler la s'nodul nostru archidiecezan.

Până acuma ne sunt cunoscute alegerile din următōrele cercuri:

Sibiu: Preacuvioşia Sa Domnul archimandrit vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcaru; Sēlşte: Domnul protopresbiter Dr. Nicolau Maier (19 contra 18 voturi ale dlui protopresbiter Ioan Droc); Alba-Iulia: dnul protopr. Ioan Papiu; Haţeg: domnul adm. prot. Avram Stanca; Cluj: domnul protopr. Tului Roşescu; Tărnava: domnul ases. cons. Mateiu Voileanu; Sighişōra: dl ases. cons. Zacharie Boiu; Bran: dl protopresb. Traian Meţianu.

* * *

Dar unui diarist. Maj. Sa monarchul nostru reîntors dela Cap. Martin, a distins cu daruri preţioase pe mai multe persoane. Între aceşti fericiti la locul prin e colaboratorului diarului „Eclair de Nice“, poetul Aristides Veran, care a scris câţiva articoli drăgălaşi despre părechea imperială şi despre însuşi locul de cură. Veran a primit dela Maj. Sa un inel de aur, împodobit cu literele iniţiale ale numelui Maj. Sale, cu o corōnă, şi cu pietri scumpe.

* * *

Socialismul în „Alföld“. În unele ţinuturi ale comitatului Arad se lătesce socialismul cu paşi gigantici. Comunele sunt cutriate de agitatori socialişti, cari respādesc învăţăturile lor în popor. În Medgyes-

Egyháza socialistii au sfătuit poporul să nu încheie contract cu proprietarii pe timpul secerişului, ca astfel clasa avută, în lipsa de muncitori, să se ruineze. Agitatorii au câştigat mulţime de aderenţi, cari şi ei răspândesc principiile socialismului.

* * *

Primatele Vaszari despre unguri.

Cu privilegiul adunării gen. a „Societăţii sântului Stefan“, ținută în 18 a curentei n. primatului catolic în cuvântul de deschidere a rostit între altele următoarele cuvinte:

„Teoriile timpului nostru au inveninat moravurile vieţii private şi pasiunile politice. Nu mai recunoaştem societatea magiară. Preutindenea distrucţiune, nimicire şi decadenţă. Morală, patrie, Dumneşu, sunt concepte gôle. Acastă judecată zdrobitore nu e a mea, ci a foilor noastre.“ — Astfel de cuvinte află de potrivite a exprima însuşi primatului magiar despre societatea „cavalerilor“ magiari.

* * *

Convocare. „Reuniunea învăţătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Mercurei fşi va ţine adunarea sa generală în zilele de 19 şi 20 Aprilie v. e. c. în comuna Apoldul inferior.

La această adunare se invită toţi membrii acestei reuniuni, precum şi toţi amicii şi binevoitorii cauzei şcolare.

Programa:

Sâmbătă în 19 Aprilie v. la 10 ore în vocarea Duchului sânt.

1. Deschiderea adunării şi constatarea membrilor prezenţi.

2. Incassarea taxelor curente şi restante.

3. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală dimpreună cu raportul cassariului despre starea averei.

4. Alegerea unei comisii pentru censurarea acestor rapôrte.

5. Parabola „Vameşul şi Fariseul“, prelegere practică din Istoria biblică de Ilie Ciuruga, învăţător în Apoldul inferior.

6. Cum are a se propune cu succes limba maternă în cursul al 2-lea al şcolei populare. Disertaţie. Acastă temă este îndatorat fie-care membru al reuniunii a o lucra şi cel mult până la 6 Aprilie v. a. c. (Duminea florilor) a o trimite comitetului spre censurare, având a se trimite trei din temele întrate şi pertractate în adunarea generală comitetului central din Sas-Sebeş. Totodată fie-care membru este îndatorat a se pregăti cu o temă practică din tema această.

7. „Apa şi fenomenele naturale formate din ea“, prelegere practică din Fizică de Romul Vraciu, învăţător în Poiana.

8. Raportul comisiei exmise.

9. Reconstituirea comitetului pe un nou period de 3 ani.

10. Propuneri şi interpelări.

Din şedinţa comitetului reuniunii învă-

ţătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Mercurei, ținută la 5 Martiu 1897 în Poiana.

Ioan Sava m. p.,
v.-preşedinte.

Aron Şerb m. p.,
secretar.

Din public. *)

Mulţămită publică.

La producţiunea împreună cu joc, ce s'ă ținut în Pianul-românesc la 9/21 Februarie a. c. în favorul zidirei seşlei, au binevoit a suprasolvi următorii P. T. domni:

Dl Petru I. Comşa, comerciant în Selişte, 10 fl.; Dl Ioan Vulc, comerciant în Orăştie, 5 fl.; Domnii: Avram Stanea, adm. protop. în Petroşeni, Ioan Crăciun, proprietar în Dostat, Fux Nandor, comerciant în Alba-Iulia, câte 2 fl.; Dr. Nicolau Todoran, primariu în Pianul-de-jos 1 fl. 60 cr.

Domnii: Albert Dörr, prim-pretor, N. N., pretor, Sergiu Medean, adm. protop., Dr. Elekes, Victor Săbăduş toţi din Sas-Sebeş; Vasile Aldea, notar în Lăncărăm, Ioan Ghişa, preot, Onisifor Olariu, învăţător, Aurel Barb, notar din Rechiţa; Ioan Bena, preot, I. Radu, notar, G. Vulc, învăţător, Savu Florea Nicola Popa diu Pianul-de-jos; Elie Pop, învăţător în Poiană; Nicolae Hinţa, învăţător în Sebeşel câte 1 fl.

Domnii: Savu Timariu învăţător în Pianul-de-jos; George Tatar, învăţător în Sebeş; D. Lănerăjan şi I. Goşa, învăţători în Rehău câte 80 cr.;

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacţiunea nu este responsabilă.

Domnii: Ioan Pavel, învăţător în Lăncărăm; şi A. Hinţa, econom, Sebeşel câte 50 cr.

Venitul brut al acestei producţiuni a fost 85 fl. 30 cr. Substragându-se spesele în suma de 24 fl. 22 cr. a rezultat un venit curat în suma de 61 fl. 08 cr., care s'a pre-dat Epitropiei bisericesci şcolare spre păstrare.

Deci primescă aceşti P. T. domni, şi în genere toţi stimatii participanţi, precum şi Dl Ioan Macsim Vulc, care ni-a oferit casele Dsale gratis, în scopul acestei producţiuni, şi pe această cale, adâncă noastră mulţămire şi recunoştinţă.

În numele comitetului:

Simion Ghib,
paroch.

I. Bârsan,
învăţător.

Subscrişul în numele comitetului parochial gr. or. din Poiana sărată, com. Treiscaune, aduc la cunoştinţă publică, că domnul Ioan R. Stăncic, epirtop al bisericei gr. or. din Breţcu, a donat bisericei noastre din Poiana-sărată 100 fl. (una sută).

Pentru această faptă creştinască primescă domnul Ioan R. Stăncic a noastră mulţămire Fie ca această faptă să aibă cât mai mulţi imitatori.

Poiana-sărată, în 9 Martiu 1897.

Cu stimă.

Ioan G. Olteanu,
preot şi preşedinte al com. par.

Nr. 545/897.

[35] 1—3

Publicare de licitaţiune.

În scopul pardosirii mai multor strade în comuna Selişte se escrie pertractare cu oferte închise pe 12 Aprilie a. c. la 10 ore a. m.

Ofertele sunt a se face pentru lucru cu material cu tot, s'au separat pentru lucru ori material şi anume după metru pătrat, respective cubic. Întreprindătorul lucrului va avea să îngrijescă şi de nivelarea de lipsă.

Operatul tehnic şi condiţiunile detaliate se pot vedea la primăria comunei Selişte din 28 l. c. începând, în orele de oficiu.

La oferte e a se alătura 100 floreni ca vadiu.

Ofertele sunt a se înainta subsemnatei primăriei comunale până la ora defiptă.

Representanţei comunale i se rezervă dreptul a alege între oferenţi.

Selişte, în 24 Martie 1897.

Primăria comunală:

Nicolau Henţiu, Nicolau Sîrbu,
notar. primar.

Nr. 522/897.

[36] 1—3

Publicare de licitaţiune.

În scopul clădirei unui edificiu pentru judecătoria cercuală reg. şi oficiul cărţilor funduare în Selişte, se escrie prin această o pertractare cu oferte închise pe 12 Aprilie a. c. la 10 ore a. m. la primăria comunei Selişte.

Preliminarul de spese cu material cu tot se urcă la suma de 24.324 fl. 67 cr.

Planul şi preliminarul de spese sunt puse spre vedere publică, până în 7 Aprilie a. c. la oficiul reg. de clădire din Sibiu şi

din 8 Aprilie încôce în cancelaria primăriei comunale din Selişte, unde se pot vedea în orele de oficiu.

Ofertele se pot face pentru lucru cu material brut cu tot, ori separat.

Ofertele sunt a se înainta până la ora defiptă subsemnatei primăriei comunale şi sunt a se prevedea cu 5% vadiu, socotit după suma preliminară.

Representanţei comunale i se rezervă dreptul de a alege între oferenţi.

Selişte, în 24 Martie 1897.

Primăria comunală:

Nicolau Henţiu, Nicolau Sîrbu,
notar. primar.

CONVOACARE.

Subscriitorii acţiilor „Cassei de păstrare în Mercurea“ societate pe acţii se invită prin această, în virtutea §-lui 154 al legii comerciale, la

Adunarea generală constituantă,

care se va ţine în Mercurea, Miercuri în 31 Martiu n. 1897 înainte de amăzi la 10 ore, în localul şcolei gr. or.

O B I E C T E L E :

1. Raportul fundatorilor.
2. Constatarea subscrierei capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societăţii.
4. Constituirea societăţii cu capital social 60,000 corône (30,000 fl. v. a.)
5. Alegerea comitetului de supraveghiare.
6. Absolvarea fundatorilor de responsabilitatea normată în § 152 al legii comere.

În sensul §-lui 155 al legii comerciale, fie-care acţie subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu pôte exercita, ér subscriitorii pot participa la adunare séu în persoană séu prin plenipotenţiati.

Mercurea, în 18 Martiu 1897.

[35] 1—1

Fundatorii.

Ioan Cristea,
compactior.

Nr. 2. Strada Schuller (Neustift) Nr. 2.

(vis-à-vis de domnul protopop Hannia.)

Se recomandă onoraturii P. T. public român cu legarea de cărţi, protocoale, broşure, tot ce se atinge de compactorie

[30] 3—3

== prompt şi ieftin. ==

Pentru biblioteci şcolare 5 percente rabat.

Redactor prov. Gavril Hango.

La numărul acesta se alătură ca suplement separat Nr. 6 din „Fóia Pedagogică“.

Audiţi, vedeţi şi vă uimiţi!

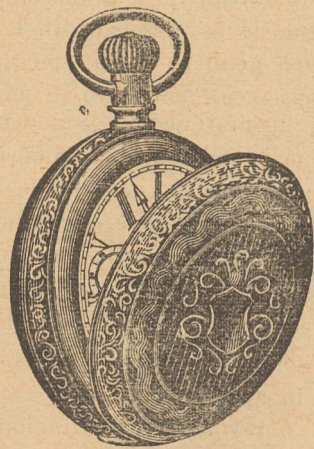
Sensaţiune!

Fac preţuri necredut de ieftine la această

desfacere finală

de orolôge veritabile de Genf cu mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani.

I orologiu remontoir de goldină cu capacuri admirabile, gravate ori lucii, în nimica deosebit de cele de aur veritabil, cu un lanţ frumos de goldină şi

regulat punctual, mai nainte fl. 10.—, acum á fl. 5.75 cu garanţie de 5 ani. **I orologiu remontoir de argint**, cu capac dublu, de argint veritabil de 13 uncii, cu mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani cu un elegant lanţ aurit, mai nainte fl. 18.— acum fl. 9.— **I orologiu remontoir**, Prince of Wales, de argint veritabil cu capac dublu, 15 rubini, mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani, cu lanţ elegant, mai nainte fl. 20.— acum fl. 11.— **I orologiu anker de argint** veritabil de 13 uncii aurit în foc, cu mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani, cu un elegant lanţ lung, ori scurt, mai nainte fl. 18.— acum fl. 11.— **I orologiu remontoir pentru dame** de aur cu mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani, cu lanţ elegant aurit, mai nainte fl. 22.—, acum fl. 15.— **I orologiu remontoir de aur**

pentru domni, cu mecanism de precisiune şi garanţie pe 5 ani, mai nainte fl. 55.—, acum fl. 35.— **I inel de aur cu sigil pentru domni séu dame**, fasonul cel mai nou, din aur de 14 carate probat din oficiu, cu pără roşie, verde, albastră sau albă, după plăcere á fl. 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.—. **I inel de aur cu diamant veritabil** probat din oficiu á fl.— 12.—, 15.—.

Ne rugăm pentru binevoitoare comande cât mai grabnice. Ori-ce comandă se execută tot atât de conştiencios, ca şi-când cumpărătorul însuşi ar fi de faţă.

Obiectele neconvenabile se schimbă ori se retrimite banii.

P. FROMM,

orolôge şi giuvaere

VIENA, II., Obere Donaustrasse 107.

[34] 2—2

Editura şi tipariul tipografiei archidieceane.